

Brusel 30. dubna 2015
(OR. en)

8351/15

AUDIO 9
DIGIT 23
COEST 127
CONSOM 69
JAI 256

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
č. předchozího dokumentu. :	8115/15 AUDIO 8 DIGIT 17 COEST 121 CONSOM 65 JAI 242
Předmět :	Budoucí evropská audiovizuální politika v rámci jednotného digitálního trhu: fungování směrnice o audiovizuálních mediálních službách v kontextu současné geopolitické situace – <i>politická rozprava</i> [veřejná rozprava podle čl. 8 odst. 2 jednacího řádu Rady [na návrh předsednictví]]

Předsednictví po konzultaci Pracovní skupiny pro audiovizuální média vypracovalo přiložený diskusní dokument jako základ pro politickou rozpravu na zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport konajícím se ve dnech 18. a 19. května 2015.

**Budoucí evropská audiovizuální politika v rámci jednotného digitálního trhu:
fungování směrnice o audiovizuálních mediálních službách v kontextu současné geopolitické
situace**

diskusní dokument předsednictví

Obecné informace

1. Na vysoké politické úrovni EU byl uznán význam přechodu k digitalizaci a jeho transformační účinek na všechny druhy lidské činnosti, a proto je potřeba vypracovat komplexní strategii, aby bylo možné tento vývoj co nejvíce využít. Konvergence médií pokračuje rychlým tempem a přináší s sebou nové příležitosti pro průmysl a spotřebitele, jakož i nové výzvy pro tvůrce politik a právních předpisů.
2. Vytvoření jednotného digitálního trhu se stalo jednou z hlavních priorit Komise. To potvrzuje strategie jednotného digitálního trhu pro Evropu, která by měla být podle Komise přijata dne 6. května. Jak uvedl předseda Komise Jean-Claude Juncker, součástí tohoto nového propojeného jednotného digitálního trhu a s ním související strategie je rovněž „úspěšný evropský mediální průmysl a průmysl mediálních obsahů“. Digitální prostředí by mělo být uživatelsky vstřícné a založené na zásadách jako jsou „svoboda informací, svoboda a pluralita sdělovacích prostředků, otevřenost internetu a kulturní a jazyková rozmanitost“, zároveň by však mělo zajišťovat cíle veřejného zájmu, jimiž jsou bezpečnost a stabilita.
3. To znamená umožnit občanům přístup ke kulturně bohatému a kvalitnímu obsahu, novým a rozmanitým službám a poskytnout příležitosti růstu danému průmyslu využitím výhod konvergence tradičních a online médií a zároveň zabránit zneužívání svobod zaručených právními předpisy pro evropský audiovizuální trh, zejména směrnicí o audiovizuálních mediálních službách (dále jen „směrnice“)¹.

¹ Směrnice 2010/13/ES (Úř. věst. L 95, 15.4.2010, s. 1).

4. Komise v současné době provádí přezkum (hodnocení REFIT)² směrnice o audiovizuálních mediálních službách, který by měl být dokončen do konce roku 2015. Během tohoto hodnocení bude posouzeno účinné fungování směrnice v integrovaném mediálním světě, včetně výzev, které přináší stávající geopolitická situace.

Souvislosti

5. Středem zájmu je svoboda projevu v Evropě. Na jedné straně je ohrožena těmi, kteří by chtěli umlčet kritické hlasy. Jen v tomto roce jsme byli v lednu svědky strašlivého vraždění ve francouzské redakci *Charlie Hebdo* a v dubnu kybernetického útoku na francouzskou veřejnoprávní televizní síť *TV5 Monde* spáchané osobami hlásícími se k Dá'iš. Na druhé straně je svoboda projevu zneužívána k šíření projevů nenávisti a k ohrožování bezpečnosti jednotlivých států a veřejného pořádku.
6. Svoboda projevu není absolutní. Přináší sebou nejen práva, nýbrž i povinnosti a odpovědnost. Mezinárodní právo zakazuje válečnou propagandu a podněcování k nenávisti. Státy mají právo omezit uplatňování svobody projevu, pokud představuje hrozbu pro bezpečnost státu, územní celistvost nebo veřejný pořádek.³

² Sdělení Komise o Programu pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT), dokument 10648/14.

³ Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, články 19 a 20. Evropská úmluva o lidských právech, článek 10.

7. Ministři si jistě pamatují rozhodnutí francouzského Conseil d'État z roku 2004, jímž bylo společnosti Eutelsat sídlící ve Francii nařízeno, aby ukončila provozování televizního kanálu *Al-Manar*⁴ spjatého s Hizballáhem z důvodu vysílání s antisemitským obsahem. Byl zde také případ *Roj TV*⁵, kurdského televizního kanálu s licencí v Dánsku, avšak zaměřeného na tureckou a kurdkou komunitu v Německu, v souvislosti s nímž Evropský soudní dvůr rozhodl, že členským státům se nebrání v tom, aby na základě obecné právní úpravy přijaly opatření vůči subjektu televizního vysílání usazenému v jiném členském státě z důvodu, že činnosti a cíle tohoto subjektu porušují zákaz narušování porozumění mezi národy. V roce 2014 vydal nejvyšší dánský soud rozhodnutí o zrušení licence uvedenému kanálu z důvodu, že šíří názory Kurdské strany pracujících (PKK), jež je zakázána v Evropě, Spojených státech amerických a v Turecku.
8. Po agresí Ruska na Ukrajině a jeho využívání médií přímo nebo nepřímo vlastněných vládou pro dosažení vojenských a politických cílů je EU nyní konfrontována se skutečností, v níž funkcí médií není pouze informovat, bavit a vzdělávat. Jsou rovněž nasazována jako nástroje k dosažení politických cílů, jako je oslabení evropské jednoty a sociální soudržnosti v členských státech prostřednictvím manipulace veřejného mínění.
9. Evropský parlament⁶ ostře odsoudil agresivní a expanzivní politiku Ruska, v níž vidí potenciální hrozbu samotné Evropské unie. Rada pro zahraniční věci rovněž uznala nebezpečí plynoucí z dezinformací rozšiřovaných Ruskem.⁷

⁴ Conseil d'Etat, rozhodnutí z 13. prosince 2004, N. 274757 (k dispozici pouze ve francouzštině).

⁵ Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 22. září 2011 ve spojených věcech C-244/10 a C-245/10.

⁶ Usnesení EP ze dne 15. ledna 2015.

⁷ Závěry Rady o Ukrajině ze dne 29. ledna 2015, <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/01/council-conclusions-ukraine/>

10. Evropská rada zdůraznila potřebu čelit probíhajícím dezinformačním kampaním Ruska a vyzvala vysokou představitelku, aby připravila akční plán pro strategickou komunikaci.⁸

Směrnice o audiovizuálních mediálních službách, volný přenos a otázka pravomoci

11. V preambuli směrnice je jasně uvedeno, že „[z]a jádro této směrnice by měla být považována zásada země původu, neboť je podstatná pro vytvoření vnitřního trhu“ (33. bod odůvodnění). V podstatě to znamená, že každý poskytovatel audiovizuálních mediálních služeb spadá do pravomoci pouze jediného členského státu EU. Je tomu tak z důvodu zajištění volného toku informací a audiovizuálních pořadů na vnitřním trhu a právní jistoty, kterou poskytovatelé služeb potřebují pro rozvoj nových obchodních modelů pro přeshraniční služby.
12. Směrnice stanoví minimální soubor pravidel a členské státy mohou přijmout přísnější vnitrostátní předpisy, pokud si to přejí. Ty však mohou být použity pouze na poskytovatele služeb spadající do jejich pravomoci. Ve výjimečných případech, za daných podmínek a při uplatnění zvláštního postupu⁹ mohou členské státy prozatímně zastavit další přenos televizních vysílání z jiného členského státu, pokud „zřejmým, závažným a hrubým způsobem“ porušují pravidla ochrany nezletilých osob a podněcují k nenávisti.

⁸ Závěry Evropské rady ze dne 20. března 2015 (EUCO 11/15).

⁹ Článek 3 odst. 2 směrnice.

Výzvy

13. Zásada „země původu“ bezpochyby velkou měrou napomohla svobodě přeshraničního přenosu audiovizuálních mediálních služeb: v členských státech je zaregistrováno na 9000 kanálů a téměř 2000 kanálů je zaměřeno na jiné státy, než ve kterých jsou usazeny¹⁰. Tato skutečnost jasně přispěla ke zvýšení plurality médií a umožnila spotřebitelům větší výběr. Provádění směrnice však mělo příležitostně za následek určité obtíže.
14. Změna bezpečnostní situace Unie vedla k tomu, že na významu získaly dva aspekty uvedené ve směrnici: zaprvé se jedná o otázku pravomoci v případě služeb s původem mimo EU s licenci udělenou v jednom členském státě a se zaměřením na diváky v jiném členském státě, zadruhé se jedná o postupy členských států v případě, že jsou cílem nepřijatelných obsahů z jiných členských států.
15. Postup stanovený směrnicí neumožňuje rychlou reakci ve výjimečných situacích v případě televizního vysílání a může si vyžádat až dva měsíce. Situace je jiná v případě „mimořádného postupu“ u služeb poskytovaných na vyžádání, kdy přijímající členské státy mohou podniknout kroky z více důvodů, jimiž jsou například veřejný pořádek, ochrana veřejné bezpečnosti, včetně zajištění národní bezpečnosti a obrany. Rada se ve svých závěrech přijatých v listopadu roku 2014¹¹ rovněž zabývala otázkou odstupňované regulace a vyzvala Komisi, aby posoudila, zda je v kontextu digitální éry nadále vhodné rozlišovat v právních předpisech mezi nelineárními audiovizuálními mediálními službami (na vyžádání) a lineárními.

¹⁰ Evropská audiovizuální observatoř. *Ročenka 2014*, s. 125.

¹¹ Závěry Rady o evropské audiovizuální politice v digitální éře (Úř. věst. C 433, 3.12.2014, s. 2).

16. Vyskytly se případy, kdy kanály ze třetích zemí mají licenci v členském státě pro subjekt, jenž není poskytovatelem mediálních služeb ve smyslu směrnice, to znamená, že ani nevykonává účinnou kontrolu obsahu vysílání těchto kanálů, ani není zapojen do žádné vysílací činnosti; v podstatě se jedná o „schránkovou“ společnost. Řádné provedení směrnice všemi členskými státy je zásadní pro zajištění toho, aby volného pohybu služeb na jednotném trhu požívali pouze poskytovatelé mediálních služeb skutečně usazení v EU v souladu s právními předpisy EU.
17. Směrnice vychází z předpokladu, že obsah vysílání již je v souladu s právní úpravou státu udělujícího licenci a že by již neměl být předmětem dalších kontrol. Z toho vyplývá, že regulační orgán v členském státě původu je odpovědný za zajištění a případně kontrolu¹² souladu obsahu všech kanálů spadajících do jeho pravomoci s vnitrostátními právními předpisy a s touto směrnicí, bez ohledu na jejich jazyk. Toto však není vždy možné prakticky realizovat.
18. Situace se ještě více komplikuje v případech, kdy jsou dotčena citlivá národní témata a kdy stát, který má pravomoc, ne zcela chápe kulturní a historický kontext. Bylo navrženo, aby v současném geopolitickém kontextu (a nejen v něm) byl obsah vysílání analyzován jak z hlediska přijímajícího státu, tak i členského státu, který má pravomoc. V takovýchto případech se zdá být zjevné, že má mimořádný význam úzká a účinná spolupráce mezi příslušnými regulačními orgány.

¹² Kontrolou se v tomto případě rozumí analýza již vysílaného obsahu a nelze ji zaměňovat za cenzuru nebo předchozí omezení, jež znamenají zákaz obsahu, jenž má být vysílán. Kontrola obsahu je nezbytná pro zajištění toho, aby byla dodržována pravidla pro reklamu, ochranu nezletilých osob, kvóta evropských děl atd.

Ministerská rozprava

19. Členské státy vyjádřily svou podporu a zájem tím, že jednaly o důležitých a konkrétních aspektech směrnice, jež mají dopad na rozvoj jednotného digitálního trhu. Předsednictví se domnívá, že je důležité jednat na politické úrovni o fungování směrnice v kontextu stávajících geopolitických výzev, jež se dotýkají svobody projevu a cílů veřejného zájmu, jimiž jsou bezpečnost a stabilita.
20. Tato rozprava je mimořádně důležitá, stejně jako je důležité, aby ministři odpovědní za audiovizuální politiky v příslušných členských státech stanovili základní pokyny pro budoucí evropské regulační politiky v audiovizuální oblasti.
21. Předsednictví se domnívá, že politická rozprava v rámci Rady přichází v pravý čas a bude cenným přínosem pro probíhající hodnocení REFIT. Vzhledem k výše uvedeným tématům budou ministři vyzváni, aby se vyjádřili k těmto otázkám:

Jak můžeme v kontextu směrnice o audiovizuálních mediálních službách dosáhnout rovnováhy mezi svobodou projevu a cíli veřejného zájmu, jimiž jsou bezpečnost a stabilita, a zachovat přitom kulturní rozmanitost a vysokou kvalitu evropského audiovizuálního prostředí?

22. Vzhledem k zahájení strategie jednotného digitálního trhu pro Evropu oznámenému Komisí se ministři rovněž vyzývají, aby se v případě zájmu vyjádřili k této otázce:

Jaké kroky by měly být učiněny k zajištění toho, aby byla při provádění strategie jednotného digitálního trhu podporována kulturní rozmanitost a vysoká kvalita audiovizuálního obsahu?

Ministři by se ve svých vystoupeních měli zaměřit na výše uvedené otázky a budou vyzváni, aby reagovali bez omezení a bez předem napsaných příspěvků tím, že budou klást otázky, vyjadřovat svá stanoviska a předkládat konkrétní návrhy budoucí činnosti. Proběhne jedna diskuse u kulatého stolu, která se bude zabývat oběma otázkami.

S cílem umožnit všem ministrům, aby přednesli své příspěvky, bude délka vystoupení omezena na nejvýše tři minuty.
